

תקציר היסטורי על מוזסוויל
מקור מספרדית: רות אדס גלובסקי, תרגום: עמיר גלוקמן
Traducción al Hebreo: Manuel A. Gluckman

היה זה ביום 14 לאוגוסט 1889. קבוצה שמנתה 824 איש, ירדה מהאוניה בנמל של בואנוס איירס. השאירו מאחוריהם פוגרומים, רציחות ורדיפות אנטישמיות מתקופת רוסיה הצארית. כל זאת נשכח ברגע שהפליגו על ספינת הקיטור "ווסר" בדרך לארגנטינה.

למרות שלא היה להם ניסיון חקלאי כלשהו, חזונם היה להפוך לחקלאים. לשם כך, לפני נסיעתם הם רכשו אדמות מהקונסול הארגנטינאי.

עם הגעתם לבואנוס איירס הגיעה לאוזנם הבשורה. האדמות שנרכשו, נתפסו על ידי אחרים ואלה שהוצעו להם במחוז "צ'אקו" נמצאו כלא מתאימות.

לאור זאת, ממשלת ארגנטינה השיבה להם את כספם. המהגרים, שזה מקרוב הגיעו, נותרו בודדים ונטושים ב-"בית המהגרים" בבואנוס איירס.

לא ידוע עם כל 136 המשפחות שהגיעו באוניה המשיכו ל-"פאלאסיוס" או נשארו בבואנוס איירס. האמת היא, שהעסקה התאפשרה אודות להתערבותם של שלושה צורפים, קבוצת "ווסר" ובעל הקרקעות פאלאסיוס, שהיו בבעלותו שטחים נרחבים במחוז סנטה פה (במיקומה הנוכחי של מוזסוויל וסביבתה), היכן שנסלל בזמנו קו הרכבת למחוז טוקומן.

ב-28 לאוגוסט 1889, נחתמו החוזים בין המהגרים היהודים מהאוניה "ווסר" ובעל הקרקעות.

עם הגעתם למקום לא היו בנמצא בתים פנויים ואף לא אוהלים, לכן התאחסנו שבועות רבים במבנה נטוש.

משפחות רבות התאכסנו בקרונות רכבת ישנים, נטושים למזלם, ללא שטחים, בתים או מזון. מדי פעם היו שולחים להם שקי קמח מלאים בתולעים.

כך החלו המתיישבים את חייהם בארגנטינה.

למרות התחייבותו של פאלאסיוס המקום לא היה ערוך לקלוט בזמן את המשפחות והם נותרו חודשיים תמימים בכלוך, בזוהמה וללא אוכל.

לתאר את הקשיים הראשונים כמעט בלתי אפשרי היות ולא קיים תעוד מסודר לאותה תקופה. רבים שהתאכזבו עזבו והקימו בתי מסחר בעיירה סונצ'אלס הסמוכה וכן בבירת המחוז, סנטה פה. אחרים שבו לבואנוס איירס.

אלה שנשארו היו האמיצים שהאמינו בעיבוד האדמה ובחקלאות. נוצרו למעשה שני מוקדים של חקלאים יהודים במיקומה הנוכחי של מוזסוויל, בין התחנות של פאלאסיוס ומוניגוטס.

המצב היה בכי רע בשתי הקבוצות. היה צורך באמונת ברזל בדרך, במקום לבחור בנתיב הקל של מסחר.

מشتי הקבוצות, זו שסבלה יותר היתה זו מ-"פאלאסיוס" (שמנתה 60 משפחות). חייהם היו הגומים. התנאים ההיגיינים היו ירודים, ללא לחם וחלב, הם ניזונו מאוכל שליטו מדי פעם והיו נתונים לחסדיהם של עובדי חברת הרכבת שהיו מחלקים לילדים היהודים הרעבים ריקים. המלצרים של המסעדה הסמוכה כמו גם נוסעי הרכבת, ידעו שבסביבה זו היתה קבוצה גדולה של מהגרים רעבים ומרומים, לכן הם השליכו להם לחם ושאריות אוכל. גם הילדים עמדו לאורך המסילה בצפייה ללקט אוכל, דבר אשר גרם לעיתים קרובות למריבות.

כך חיו לאורך שבועות ארוכים. הבוגרים הצליחו לשרוד אך הילדים, עקב התנאים הקשים חלו. לאור העובדה שלא היו בנמצא שירותים רפואיים, נפטרו רבים מהם כתוצאה מרעב ואפיסת כוחות.

גם בקבוצה השניה ב-"מוניגוטס", נפטרו ילדים רבים. בתוך זמן קצר נוצרו שני בתי עלמין.

אחד ליד פאלאסיוס והשני ליד מוניגוטס. בתי העלמין אלה בסביבותיה של מוזסוויל יצרו למעשה את הבסיס לקהילה היהודית במקום.

שנתיים מאוחר יותר, כשהברון מוריס הירש הקים את המושבה מאוריסיו במחוז אנטרה ריוס, דר' גיז'רמו לוונטל, ביקש להעביר אליהם את אנשי מוזסוויל, אך הם סירבו לנטוש את המקום ואת קברי ילדיהם מאחור.

החלטה זו קויימה וגברה על הססנותו של דר' לוונטל. עקב כך, החליט הברון הירש לרכוש את אדמות מפאלאסיוס בשנת 1891.

באופן זה, נוסדה למעשה מוזסוויל שהובילה להקמת מושבות נוספות ברחבי ארגנטינה.